

Vår ref.: Vår dato:
AK 24.11.2021

Deres ref.: Deres dato:
21/9681 01.11.2021

Fiskeridirektoratet

postmottak@fiskeridir.no

UTTALELSE VEDRØRENDE HAVBRUK TIL HAVS – 3 OMRÅDER

Det vises til høring av aktuelle områder avsatt for tilrettelegging av havbruk til havs, som baserer seg på rapporten «Kartlegging og identifisering av områder egnet for havbruk til havs», også kalt «Områderapporten» - fra 2019, samt tilhørende kartløsning.

Fiskeridirektoratet ønsker nå spesifikke innspill til de tre områdene som for direktoratet fremstår som de mest aktuelle å anbefale for tilrettelegging for havbruk til havs. Anbefalingen gjøres på bakgrunn av overnevnte arbeid og de innspill som kom inn i forbindelse med dette arbeidet, oppdatert GIS-analyse med 2021- data og ellers offentlig tilgjengelig informasjon. Fiskeridirektoratet ber spesielt om innspill på de tre arealenes yttergrenser. Følgende tre områder er anbefalt avsatt til havbruk: *2 Norskerenna Sør, 11 Frøyabanken Nord/10 Frøyabanken Sør og 7 Tromsøyflaket.*

Norges Kystfiskarlags generelle standpunkt

Norges Kystfiskarlag ga innspill i forbindelse med områderapporten i 2019.

Her presiserte vi at forutsetningen for en framtidsrettet havbruksnæring er at akvakulturanlegg må være *lukkede* og/eller *utslippsfrie*. «Føre-var prinsippet» må følges opp og hensynet til miljø må gis like stor vekt uavhengig av anleggenes plassering.

I forbindelse med regjeringens arbeid med ny havbruksstrategi i år, påpekte Norges Kystfiskarlag at havbruksnæringa må gjennom en massiv omstilling, ved at man går bort i fra gammel og forurensende teknologi som i dag benyttes, til fordel for lukkede og utslippsfrie anlegg. Denne forutsetningen må gjelde som et grunnleggende prinsipp uavhengig av hvor plasseringen er. Vårt inntrykk er at havbruksnæringen henger langt etter i prosessen mot å nå målet om utslippsfrie anlegg, og at man derfor ikke kan akseptere ytterligere bruk av forurensende teknologi som går på akkord med føre-var-prinsippet. At akvakulturanlegg flyttes lenger til havs løser ikke miljøutfordringene hvis man ikke samtidig tar i bruk ny teknologi, og vil etter vårt syn være både korttenkt og lite framtidsrettet.

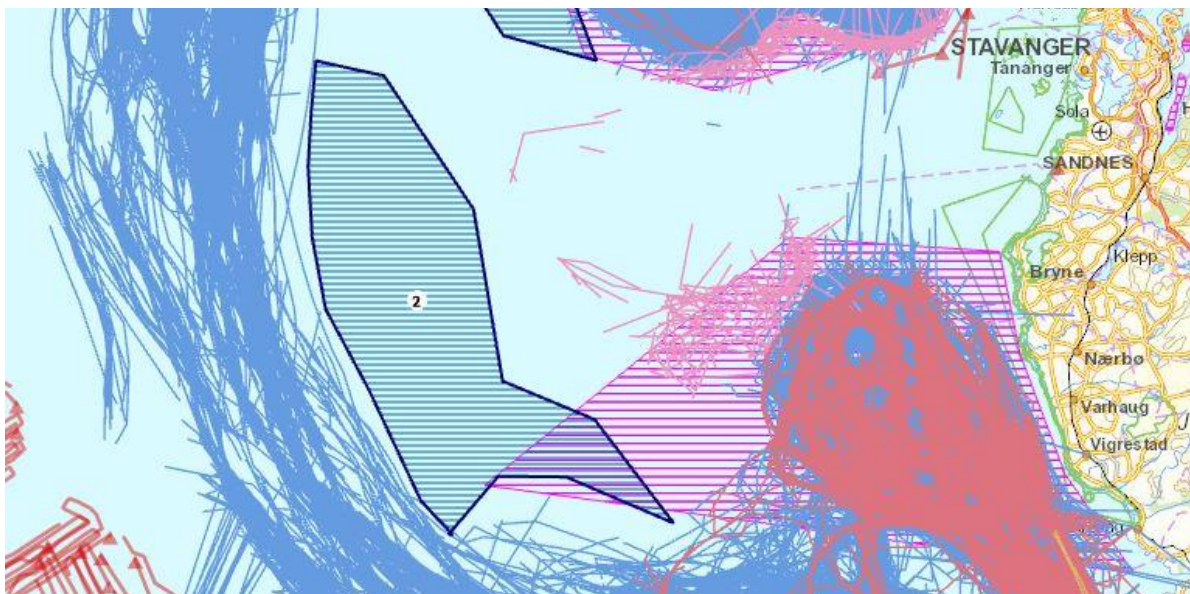
Havbruk til havs kan riktig nok gi mindre konflikt med gyte- og oppdrettsområder og tradisjonelt fiske, og høyere vanngjennomstrømming kan ha miljømessige fordeler. Samtidig

er det viktig å huske på at havarealene er under stadig større press, der det må gjennomføres grundige arealavveininger og avveining mellom ulike hensyn og interesser på lik linje som ved planlegging i kystnære områder. Havbruksnæringen har allerede ekspandert kraftig de siste årene, og dessverre så raskt at vi opplever at det ikke har vært hverken tid eller vilje til å kartlegge konsekvensene for viltlevende fisk og bunndyr, samt tap denne utviklingen påfører fiskerinæringen i kystsonen. Selv om fiskere i flere tiår har påpekt havbrukets negative konsekvenser for tradisjonelt fiske, så har det vært svært lite forskning på effekten havbruk har på villfisknæringa. Normalt ville et slikt sammenfall trigge forskernes interesse og ikke minst føre til at forvaltningen i større grad tok "føre-var-prinsippet" i bruk. Vi registrerer at prinsippet så langt i liten grad har blitt fulgt, selv om forskere påpeker store kunnskapshull. Mangelen på kunnskap om hvordan kjemikaliebruken i havbruksnæringa påvirker fisk og skalldyr, samt fjord- og havsystemer er store, og må kartlegges.

Norges Kystfiskarlag mener at oppdrett til havs og mer mobile anlegg ikke må gå på bekostning av tradisjonelt fiske, og ikke bli en hvilepute for å fortsette med åpne anlegg. Så lenge det er snakk om åpne anlegg vil kontroll av utslipp og måling av miljøvirkningen bli svært krevende. Havareal vil i framtiden være en begrenset ressurs, og framfor å stadig ta i bruk nye areal til oppdrett, må det settes inn betydelige ressurser på å framskynde en raskere overgang til utslippsfrie anlegg. Arealplaner i havområder som koordinerer ulike næringer på en bedre måte enn i dag er også avgjørende å få på plass.

2 Norskerenna Sør

Det aktuelle området representerer noe av de mest fiskeriintense rekefeltene vi har i sørvest, hvor man ser at området overlapper med etablert rekefelt og har betydelig trålaktivitet. I tillegg brukes området til teinefiske etter sjøkreps, som også illustreres i kartet. I realiteten er imidlertid fiskeriaktiviteten i området vesentlig større, tatt i betraktning at det ikke er krav om rapportering av faststående redskap for fartøy sør for 62 grader N. Sør-Vest Norges Kystfiskarlag oppgir at havområdene rundt feltet som er anbefalt avsatt til havbruk brukes aktivt av flere mindre fartøy i fisket etter både reker og sjøkreps.

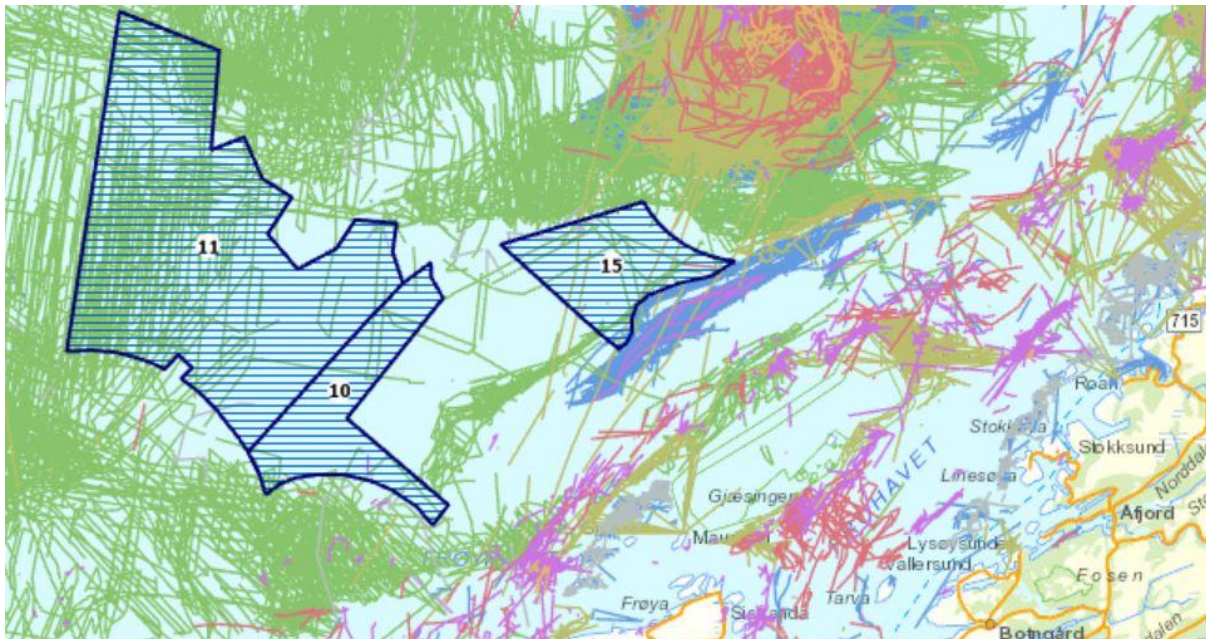

Figur 1 – Kartutsnitt fra Yggdrasil som viser området Norskerenna sør (2) i kombinasjon med markert rekefelt (rosa) og trålaktivitet (blå=bunntål og rød=flytetål). Lyserosa indikerer teiner som benyttes i fisket etter sjøkreps.

Med bakgrunnen i den kunnskapen vi per i dag besitter om negativ påvirkning av kjemikaliebruk på reker og skalldyr, vil Norges Kystfiskarlag på det sterkeste fraråde at Norskerenna Sør tas i bruk til havbruk.

11 Frøyabanken Nord/10 Frøyabanken Sør

Det foregår relativt stor fiskeriaktivitet i den nordlige delen av Frøyabanken. I tillegg er det kartlagt en rekke korallforekomster i og omkring området som er foreslått avsatt til havbruk. Også i dette området må man regne med at fiskeriaktiviteten er noe større enn det som fremkommer av kartet, tatt i betraktning at flåten under 15 meter ikke er pålagt samme sporings- og rapporteringskrav som flåten over 15 meter.

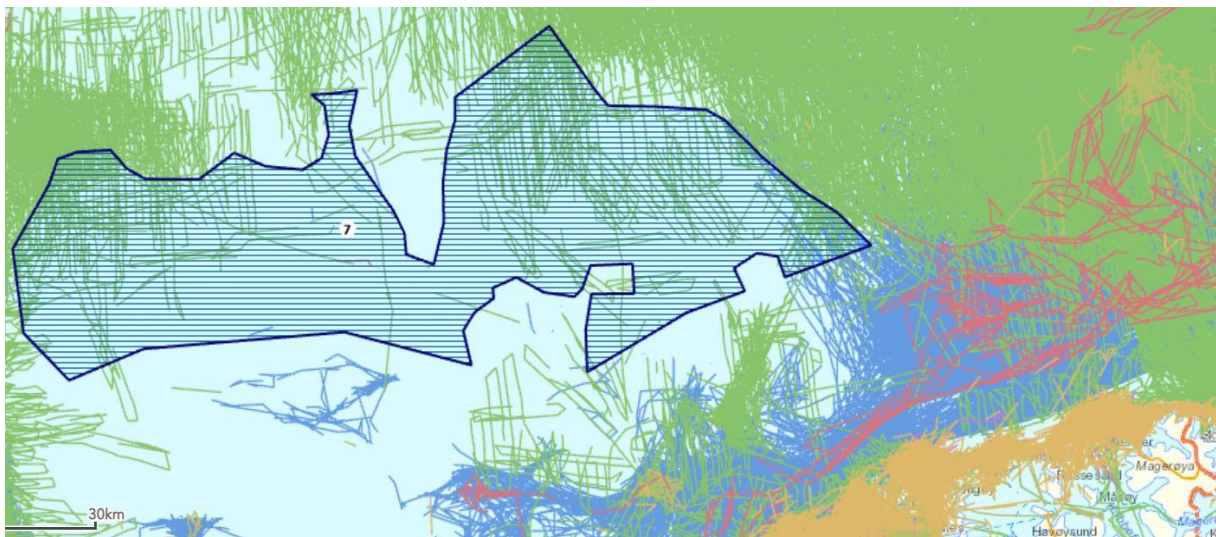

Figur 2 - Kartutsnitt fra Yggdrasil som viser området Frøyabanken nord (11) og sør (10) i kombinasjon med fiskeriaktivitet fordelt på redskap. Line- og krokredskap utgjør hovedtyngden av fiskeriaktiviteten i området, som er markert i grønt.

7 Tromsøyflaket

Tromsøyflaket er et viktig fiskefelt for norsk og utenlandsk fiskeflåte, og er en vandringsvei for både hvitfisk og pelagiske fiskeslag på vei til kysten. Vest-Finnmark Kystfiskarlag oppgir at området allerede er hardt presset av andre næringer som petroleum, havvind og forsvarets behov for skytefelt til havs.

Norges Kystfiskarlag opplever at fiskerinæringa og den bærekraftige forvaltningen som denne representerer, til stadighet utfordres i denne sammenheng.

Figur 3 – Kartutsnitt fra Yggdrasil som viser området Tromsøflaket (7) i kombinasjon med fiskeriaktivitet fordelt på redskap. Line- og krokredskap utgjør hovedtyngden av fiskeriaktiviteten i området (markert i grønt).

Konklusjon

Uten vesentlig fremgang i miljøteknologi som sikrer utslippsfrie anlegg, kan ikke Norges Kystfiskarlag støtte Fiskeridirektoratets tre foreslåtte områder avsatt til havbruk.

Grensene for forslagsområdene må som et absolutt krav ligge utenom viktige områder for fiskeri og nærhet til alle sårbare områder, herunder gytefelt/gyteområder og rekefelt. I forhold til sistnevnte må man i tillegg ta hensyn til nødvendige sikkerhetssoner. Planene bør gjennomgå i tett dialog med berørte og lokale fiskere.

Med vennlig hilsen
NORGES KYSTFISKARLAG

Annsophie Kristiansen
daglig leder

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift

Kopi:
Nærings- og fiskeridepartementet

Vedlegg:
Innspill til arbeidet med ny havbruksstrategi